

Marian Gorynia

marian.gorynia@ue.poznan.pl

www.mariangorynia.pl

<https://www.facebook.com/marian.gorynia>

<https://www.linkedin.com/in/marian-gorynia-18258a25/>

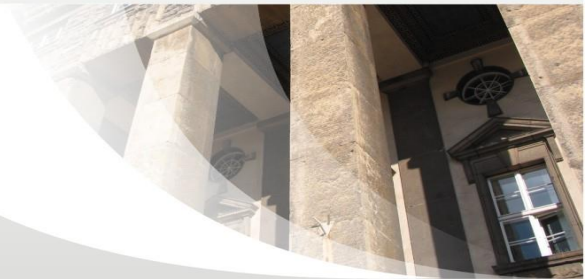
<https://twitter.com/MGorynia>

O INFLACJI WAKACYJNIE

**WIELKOPOLSKI KLUB KAPITAŁU
18 SIERPNIĄ 2022**

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

O CZYM CHCIAŁBYM POWIEDZIEĆ?

1. APARATURA POJĘCIOWA
2. INFLACJA A RELATYWNE ZMIANY CEN
3. KILKA HIPOTEZ NA TEMAT PRZYCZYN INFLACJI – JAKIE POMYSŁY NA WYJAŚNIENIE INFLACJI W POLSCE?
4. KONFRONTACJA HIPOTEZ Z RZECZYWISTOŚCIĄ – WYJAŚNIENIE EKLEKTYCZNE, MIESZANE, HYBRYDOWE
5. PROGNOZY NA PRZYSZŁOŚĆ
6. INNE WAŻNE ZAGADNIENIA – ZAJAWKA

APARATURA POJĘCIOWA – stopa procentowa – istota i pomiar

Wiele definicji **stopy procentowej** – najbardziej obrazowo stopa procentowa związana jest ze zmienną wartością pieniądza w czasie:

- ile jestem skłonny zapłacić dziś za to, że mogę wydać pieniądze, których jeszcze nie mam, ale które zarobię (będę miał) w przyszłości (przyspieszenie konsumpcji jako przywilej, za który jestem skłonny zapłacić jakąś cenę-odsetki)?
- za ile jestem skłonny powstrzymać się od konsumpcji dziś, przekładając ją na jakiś przyszły moment (odroczenie konsumpcji jako uciążliwość, za którą oczekuję nagrody, rekompensaty)?
- koszt kapitału albo inaczej cena, jaka przysługuje posiadaczowi kapitału z racji udostępnienia go innym na określony czas. Koszt ten wyrażony jest zazwyczaj jako procent od pożyczonej sumy i mierzony jest w ujęciu rocznym
- stopy banku centralnego (referencyjna, lombardowa, depozytowa, redyskonta weksli), stopa rynkowa (na rynku międzybankowym oraz dla klientów banków)
- nominalna **stopa procentowa** a realna **stopa procentowa**
- efektywna **stopa procentowa** – uwzględnia częstotliwość naliczania odsetek oraz stopę podatku od zysków kapitałowych

APARATURA POJĘCIOWA – inflacja – istota, pomiar

- **inflacja** – proces wzrostu przeciętnego poziomu cen w gospodarce; procesem przeciwnym do **inflacji** jest deflacja
- możliwe przyczyny **inflacji** – podaż pieniądza, szoki podażowe, szoki popytowe, import **inflacji**, wahania kursu walutowego, wzrost płac (minimalnych!)
- możliwe skutki **inflacji** – spadek siły nabywczej pieniądza, redystrybucja siły nabywczej pieniądza, realny spadek wartości zobowiązań i wierzytelności niepodlegających waloryzacji, **koszty zdzieranych zelówek, koszty zmiany karty dań**
- rodzaje **inflacji** – według kryterium tempa (pełzająca, umiarkowana, galopująca, hiperinflacja); według kryterium przyczyny; według kryterium skutków
- wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych jako miara **inflacji**
- wskaźniki cen producentów
- standaryzacja wskaźników w skali międzynarodowej

INFLACJA A RELATYWNE ZMIANY CEN

Zmiana cen relatywnych (ZRL) to co innego niż inflacja. Ta pierwsza występuje wtedy, gdy niektóre towary drożeją (bądź tanieją) wobec innych. Dzieje się to praktycznie każdego dnia i może występować na skutek wielu różnych przyczyn: zmian w dostępności, kosztach, technologii, gustach czy nawet pór roku i pogody.

Inflacja to tymczasem wzrost poziomu cen w gospodarce.

W teorii ZCR nie musi prowadzić do inflacji. Gdy jedne towary drożeją wobec innych, zmieniają się plany wydatkowe i zakupowe firm oraz konsumentów – następuje ograniczenie wydatków i przekierowanie od towarów droższych do tańszych. Choć zmieniają się ceny relatywne, to poziom cen nie wzrasta (ani nie spada).

I odwrotnie – gdy wszystkie towary i usługi drożeją w równym tempie, możemy mieć do czynienia z inflacją bez zmiany cen relatywnych.

W praktyce jednak obydwa zjawiska współwystępują.

Najgorsza sytuacja – **pętla oczekiwań inflacyjnych** – swoista gra podaży i popytu, przewidywań uczestników dwóch stron gry rynkowej.

KILKA HIPOTEZ NA TEMAT PRZYCZYN INFLACJI – JAKIE POMYSŁY NA WYJAŚNIENIE INFLACJI W POLSCE?

- Wojna w Ukrainie
- Wysokie ceny ropy i gazu
- Naruszone, pozrywane łańcuchy dostaw
- Zerowe stopy procentowe w czasie pandemii, luzowanie ilościowe
- Komunikacja NBP z rynkiem w sprawie zagrożenia deflacją, ignorowanie inflacji i rozjazd z rzeczywistością
- Pętla oczekiwań inflacyjnych jako skutek złej komunikacji NBP
- Spóźnione podwyżki stóp procentowych przez NBP
- Spirala płacowo-cenowa – pracownicy i producenci
- Spirala marżowo-cenowa – producenci

KONFRONTACJA Z RZECZYWISTOŚCIĄ – WYJAŚNIENIE EKLEKTYCZNE, MIESZANE, HYBRYDOWE

- Wojna w Ukrainie ? – jeszcze za wcześnie, SKUTKI DOPIERO NADEJDĄ
- Wysokie ceny ropy i gazu ? – w przeszłości były wyższe, TRUDNO POWIEDZIEĆ
- Naruszone, pozrywane łańcuchy dostaw ? – jednorazowy impuls, a nie uzasadnienie trwającego w czasie procesu wzrostu cen, WĄTPLIWOŚCI
- Zerowe stopy procentowe w czasie pandemii, luzowanie ilościowe ? – konieczne i uzasadnione dla zapobieżenia bankructwom, ale powinna była temu towarzyszyć wiarygodna obietnica zwalczania inflacji po ustąpieniu pandemii; MOŻE JEDNAK PRZESADZILIŚMY?
- Komunikacja NBP z rynkiem w sprawie zagrożenia deflacją, ignorowanie inflacji i rozjazd z rzeczywistością – GŁÓWNE WYJAŚNIENIE INFLACJI
- Pętla oczekiwań inflacyjnych jako skutek złej komunikacji NBP – GŁÓWNE WYJAŚNIENIE INFLACJI
- Spóźnione podwyżki stóp procentowych ? – niewykluczone, choć są WĄTPLIWOŚCI
- Spirala płacowo-cenowa ? – jakieś elementy tego mechanizmu działają, ALE ...
- Spirala marżowo-cenowa ? – jakieś elementy tego mechanizmu działają, ALE ...

PROGNOZY NA PRZYSZŁOŚĆ

- PROGNOZY NBP I PROGNOZY MINISTERSTWA FINANSÓW
- Według najnowszej analizy NBP szczyt inflacji będzie przypadał na czwarty kwartał 2022 roku i wyniesie 17,9% oraz na pierwszy kwartał 2023 roku, kiedy osiągnie poziom 18,8%.
- Warto przy tym zauważyć, że Ministerstwo Finansów w swoich założeniach do budżetu na rok przyszły, podaje znacząco inne liczby. Podczas gdy NBP podaje, że średnia inflacji w 2022 roku wyniesie 17,2%, MF uważa, że wskaźnik ten przekroczy próg 19%. W roku 2023 inflacja, według NBP, ma wynieść 12,3%, a według MF – 7,8%.
- W Polsce prognozowana inflacja jest w roku 2022 co najmniej dwa razy większa niż w krajach, gdzie obowiązuje Euro.
- Czynniki opóźniającymi oczekiwany przez NBP spadek inflacji CPI jest bardzo wysoka inflacja PPI (cen produkcyjnych), napięta sytuacja na rynku pracy, oraz blokowanie przez rząd dopływu potencjalnie bardzo dużych środków UE. W konsekwencji inflacja w roku 2023 może być nadal wysoka.

INNE WAŻNE ZAGADNIENIA

- Inflacja „zmierzona” (odczyt przez GUS) a inflacja „rzeczywista” (nasze odczucia)
 - techniczne imponderabilia pomiaru inflacji, CPI (*consumer price index*), HICP (*harmonised index of consumer prices*), PPI (*producer price index*)
- Międzynarodowe porównania inflacji – podaż pieniądza a wzrost gospodarczy jako czynnik ryzyka
- Inflacja a dobrostan, poczucie szczęścia, zdrowie psychiczne, zadowolenie itp.:
Ponad 40 proc. Polaków twierdzi, że z powodu niepokojących wzrostów cen pogorszyło się ich zdrowie psychiczne
- Jak się bronić przed inflacją? Gospodarstwa domowe i konsumenci, producenci
- Inflacja a procesy inwestycyjne w gospodarce – inflacja a skłonność do oszczędzania, decyzje inwestycyjne

Dziękuję za uwagę

